

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn
trong nhận thức và làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 12 – HẢI PHÒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - chủ tọa phiên họp: Bà Phạm Thị Đào.

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Hồng Quỳnh – Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng tham gia phiên họp: Bà Ngô Thị Thu Hà.

Ngày 14 tháng 4 năm 2026, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2026/TLST-VDS ngày 07/01/2026 về việc: “Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp số 01/2026/QĐST-VDS ngày 30/3/2026 giữa:

- Người yêu cầu: Bà Nguyễn Thị Đ, sinh ngày 20/10/1950. Địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng. CCCD: 030150000230. Có mặt.

- Những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

1. Chị Lê Thị H, sinh ngày 01/01/1981. Địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng. CCCD: 030181012471. Vắng mặt.

2. Cháu Hoàng Thanh H1, sinh ngày 06/11/2006. Địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng. CCCD: 030306008383. Vắng mặt.

3. Cháu Hoàng Quốc H2, sinh ngày 23/01/2004. Địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng. CCCD: 030204015363. Vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Theo đơn yêu cầu và các biên bản lấy lời khai bà Nguyễn Thị Đ trình bày như sau: Bà và ông Lê Văn D là vợ chồng, ông D chết năm 2018. Bà và ông D sinh được 05 người con gồm anh Lê Văn T, anh Lê Văn Đ1, anh Lê Văn Đ2, chị

Lê Thị H, anh Lê Văn H3. Chị H kết hôn với anh Hoàng Văn S và sinh được 02 người con là cháu Hoàng Thanh H1 và cháu Hoàng Quốc H2. Chị H và anh S ly hôn từ năm 2010. Sau khi ly hôn chị H về sinh sống cùng bà tại thôn P một thời gian thì phát bệnh, chị H thường xuyên mất ngủ và hay nói nhảm, không tự chăm sóc được bản thân, trí nhớ hoàn toàn giảm sút. Gia đình bà đã nhiều lần đưa chị H đi khám chữa bệnh tại các bệnh viện nhưng sức khỏe không thay đổi. Hiện nay chị đang sống cùng bà và từ năm 2011 chị H được UBND huyện C (nay là phường V) ban hành Quyết định về việc trợ cấp xã hội hàng tháng về bệnh tâm thần phân liệt mạn tính và có xác nhận mức độ khuyết tật về thần kinh tâm thần ở mức độ đặc biệt nặng. Cuộc sống của chị H hiện nay hoàn toàn phụ thuộc vào bà, bà là người chăm sóc, nuôi dưỡng chị H. Bà nhận thức chị bị hạn chế trong nhận thức và làm chủ hành vi nên bà có đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng tuyên bố chị Lê Thị H khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đồng thời chỉ định bà là người giám hộ cho chị H vì thực tế từ năm 2011 đến nay, bà là người duy nhất chăm sóc và nuôi dưỡng chị. Bà hoàn toàn có đủ điều kiện theo quy định của pháp luật để giám hộ chị H.

Quan điểm của chị Hoàng Thanh H1 và anh Hoàng Quốc H2: Anh chị là con đẻ của chị Lê Thị H. Mẹ anh chị bị phát bệnh từ năm 2011 và từ năm 2011 đến nay mẹ anh chị vẫn sinh sống cùng bà Đ, mọi sinh hoạt của mẹ anh chị phụ thuộc vào bà Đ. Anh chị nhất trí quan điểm với bà Đ cùng các bác trong gia đình về việc tuyên bố mẹ anh chị là Lê Thị H bị hạn chế trong nhận thức và làm chủ hành vi. Đồng thời đề nghị Tòa án chỉ định bà Đ là người giám hộ cho mẹ anh chị.

Quan điểm của anh chị em của chị H gồm: anh Lê Văn T, anh Lê Văn Đ1, anh Lê Văn Đ2, anh Lê Văn H3 thống nhất trình bày thông qua bản báo cáo của gia đình về tình trạng của chị H. Chị H là con đẻ của bà Đ và ông D. Tình trạng sức khỏe của chị H như bà Đ trình bày là chính xác. Hiện nay, chị H đang sinh sống cùng bà Đ tại phường V, thành phố Hải Phòng. Cuộc sống của chị hoàn toàn phụ thuộc vào bà Đ. Nay bà Đ đề nghị Tòa án tuyên bố chị H bị hạn chế trong nhận thức và làm chủ hành vi, các anh hoàn toàn nhất trí. Đồng thời gia đình thống nhất cử bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị H. Bà Đ có đủ điều kiện để giám hộ cho chị theo quy định của pháp luật.

Tại phiên họp: Bà Nguyễn Thị Đ giữ nguyên yêu cầu và đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà về việc tuyên bố chị Lê Thị H có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đồng thời cử bà là người giám hộ của chị H.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng xác định Thẩm phán, thư ký phiên họp, các đương sự đã tuân theo và chấp hành đúng quy định của pháp luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết việc dân sự. Đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng: Áp dụng Điều 23; Điều 46; khoản 4 Điều 54 Bộ luật dân sự. khoản 1 Điều 49; Điều 376; Điều 377; Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Luật phí và lệ phí; **Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.** Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ. Tuyên bố chị Lê Thị H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị H. Bà Đ thực hiện các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57; 58 Bộ luật dân sự. Về lệ phí giải quyết việc: Bà Đ là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng nhận định:

[1] Về tố tụng:

- Về thẩm quyền giải quyết: Chị Lê Thị H có địa chỉ tại phường V, thành phố Hải Phòng nên yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ thuộc thẩm quyền giải quyết của TAND khu vực 12 – Hải Phòng.

- Về sự vắng mặt của đương sự: Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan vắng mặt nhưng đã có ý kiến đơn xin vắng mặt tại phiên họp. Căn cứ khoản 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt những người trên.

[2]. Về nội dung:

[2.1]. Về yêu cầu tuyên bố chị Lê Thị H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Căn cứ vào lời khai của bà Đ và các anh chị em trong gia đình chị H đều khẳng định chị H bị hạn chế khả năng nhận thức, bản thân không làm chủ được hành vi của mình, bản thân thường có biểu hiện nói nhảm, đi lang thang, cuộc sống hoàn toàn phụ thuộc vào bà Đ. Lời khai của gia đình chị H phù hợp với xác nhận của chính quyền địa phương, những người dân sống gần gia đình chị H và trạm y tế phường V về tình trạng bệnh của chị H. Điều đó khẳng định, chị H bị bệnh liên quan đến khả năng nhận thức là có thật. Hơn nữa, chị H còn được hưởng các chế độ của người khuyết tật về thần kinh tâm thần ở mức đặc

biệt nặng từ năm 2011 đến nay. Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án đã có Quyết định trưng cầu giám định tình trạng bệnh của chị Lê Thị H tại Viện pháp y tâm thần T1. Tại Kết luận số 71/KLGĐTC ngày 25/3/2026 của Viện pháp y tâm thần T1 kết luận: Tại thời điểm giám định chị Lê Thị H bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể P; theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10) có mã bệnh là F20.0 (giai đoạn bệnh thuyên giảm). Tại thời điểm trên, chị Lê Thị H là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Trên cơ sở Kết luận giám định của Viện pháp y tâm thần T1 và đối chiếu với quy định tại Điều 23 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án có căn cứ tuyên bố chị Lê Thị H, sinh năm 1981, địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

[2.2]. Về việc chỉ định người giám hộ cho chị Lê Thị H. Tại báo cáo họp gia đình của bà Nguyễn Thị Đ cũng như tại các biên bản lấy lời khai của bà Đ, anh T đều xác định gia đình thống nhất đề nghị Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là mẹ đẻ của chị H sẽ là người giám hộ cho chị khi chị bị tuyên bố là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Trên cơ sở ý kiến của bà Đ và các thành viên trong gia đình, Tòa án đánh giá điều kiện để giám hộ của bà Đ theo quy định tại Điều 49 Bộ luật dân sự như sau: Bà Đ là người có đủ năng lực hành vi dân sự, có tư cách đạo đức tốt và có các điều kiện cần thiết để thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ. Bà cũng không phải là người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc bị kết án nhưng chưa được xóa án tích về một trong các tội cố ý xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm và tài sản của người khác. Khi chị H bị bệnh và về sống cùng bà thì bà là người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng chị cho đến nay. Cuộc sống của chị vẫn được đảm bảo và ổn định nên Tòa án có căn cứ chấp nhận chỉ định bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị H theo quy định của pháp luật. Bà Đ được thực hiện quyền cũng như thực hiện nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57 và Điều 58 Bộ luật dân sự.

[2.3]. Về lệ phí: Bà Nguyễn Thị Đ được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm vì là người cao tuổi (trên 60 tuổi).

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 Bộ luật tố tụng

dân sự; Điều 23; Điều 46; Điều 47; Điều 49; Điều 51; Điều 57; Điều 58; Điều 59; Điều 62; Điều 63 Bộ luật dân sự năm 2015; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị Đ. Tuyên bố chị Lê Thị H, sinh ngày 01/01/1981. Số căn cước công dân: 030181012471. Địa chỉ: TDP P, phường V, thành phố Hải Phòng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về chỉ định người giám hộ: Bà Nguyễn Thị Đ là người giám hộ cho chị Lê Thị H. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ của bà Đ được thực hiện theo quy định tại Điều 57; Điều 58; Điều 59; Điều 62; Điều 63 Bộ luật dân sự năm 2015.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Đ được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: **Đương sự có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.**

Đương sự vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc ngày quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân khu vực 12 – Hải Phòng có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát thành phố Hải Phòng có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND khu vực 12 – Hải Phòng;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan;
- Thị hành án dân sự TP Hải Phòng;
- Lưu hồ sơ.

**THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Phạm Thị Đào